

Sygn. akt I CSK 585/13

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa R. [...] spółka z o.o. Spółki komandytowej w W,
przeciwko Agencji Nieruchomości Rolnych
o ustalenie opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 22 lutego 2013 r., sygn. akt VI ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 lutego 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] w wyniku apelacji strony powodowej zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo o ustalenie, że nieuzasadniona jest opłata roczna z tytułu użytkowania wieczystego określonej nieruchomości za rok 2007 i lata następne ustalona przy zastosowaniu stawki 3% i ustalił, że wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego opisanej w sentencji nieruchomości wynosi od dnia 1 stycznia 2007 r. kwotę 451 177,50 zł, to jest 1% wartości gruntu.

W sprawie ustalono między innymi, że przy określaniu opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste przedmiotowej nieruchomości stosowana była stawka 3% a w dniu 8 grudnia 2006 r. wysokość opłaty została wypowiedziana z uwagi na wzrost wartości nieruchomości i zaproponowana w wyższej kwocie przy zastosowaniu stawki 3%. Strona powodowa jako użytkownik wieczysty wniosła o ustalenie, że zaproponowana opłata jest nieuzasadniona, nie kwestionując wartości nieruchomości lecz zastosowaną stawkę. Jednocześnie wszczęła postępowanie w trybie art. 73 ust. 2 u.g.n. o ustalenie prawidłowej wysokości stawki opłaty na 1% zamiast 3%. W sprawie tej, po wyczerpaniu postępowania administracyjnego, Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 29 listopada 2007r. ustalił, że wysokość stawki procentowej opłaty rocznej należnej od strony powodowej z tytułu użytkowania wieczystego wynosi od dnia 1 stycznia 2007 r. 1%, a Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 29 lipca 2010 r. oddalił apelację strony pozwanej.

W tej sytuacji procesowej i prawnej Sąd Apelacyjny rozpoznając sprawę niniejszą uznał, że zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. obowiązany jest wziąć pod uwagę stan sprawy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy i przy ustalaniu wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego od dnia 1 stycznia 2007 r. uwzględnić wiążący go - na podstawie art. 365 § 1 k.p.c. - powyższy prawomocny wyrok ustalający stawkę tej opłaty od dnia 1 stycznia 2007 r. w wysokości 1%. Dlatego ustalił wysokość opłaty przy uwzględnieniu niespornej wartości nieruchomości i stawki 1%.

W skardze kasacyjnej opartej na obu podstawach, strona pozwana jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazała na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § pkt 1, 2 i 3 k.p.c.

Zarzut nieważności postępowania uzasadniła powołaniem się na przepisy art. 199 § 1 pkt 1 w zw. z art. 2020, w zw. z art. 391, w zw. z art. 379 pkt 1 i art. 386 § 3 k.p.c. względnie art. 366 w zw. z art. 199 § 1 pkt 2 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 379 pkt 3 i art. 386 k.p.c. stwierdzając, że Sąd Apelacyjny nie uwzględnił nieważności postępowania wynikającej z niedopuszczalności drogi sądowej i (lub) stanu rzeczy osądzonej.

Pozostałe przesłanki przedsądu uzasadniła istnieniem zagadnień prawnych i rozbieżnością orzecznictwa sądowego na tle wykładni oraz stosowania art. 73 ust. 2 i art. 78-81 u.g.n. wskazując, że konieczne jest rozstrzygnięcie czy powyższe przepisy stanowią podstawę udzielenia ochrony prawnej użytkownikowi wieczystemu kwestionującemu element opłaty, który nie był przedmiotem wypowiedzenia przez organ oraz w każdym przypadku obligują sąd do wydania orzeczenia ustalającego wysokość opłaty rocznej, także w sytuacji, gdy jedyny sporny element został ustalony prawomocnym wyrokiem w innym postępowaniu.

W związku z tym zagadnieniem przedstawiła także bardziej szczegółowe pytanie o to jakie rozstrzygnięcie powinien wydać Sąd w sprawie zainicjowanej wypowiedzeniem przez organ na podstawie art. 78 ust. 1 u.g.n. opłaty ze względu na wzrost wartości gruntu, niekwestionowanej przez użytkownika wieczystego na żadnym etapie postępowania, który żądał ustalenia, że aktualizacja przy zastosowaniu dotychczasowej stawki 3% jest nieuzasadniona. Wskazała na możliwość odrzucenia pozwu z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej lub stan sprawy osądzonej, oddalenie powództwa z uwagi na jego sprzeczność z art. 78-81 i art. 73 ust. 2 w zw. z art. 78-81 u.g.n. lub brak interesu prawnego powoda oraz uwzględnienie powództwa przy zastosowaniu nowej stawki procentowej i aktualnej wartości nieruchomości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że mimo obszerności wywodu zamieszczonego na 31 stronach, skarżąca nie wykazała istnienia przesłanek przedsądu, na które się powołała.

Nie ulega wątpliwości, że w sprawie nie doszło do nieważności postępowania ze wskazanych przez pozwaną przyczyn. Toczyły się bowiem równolegle dwa odrębne, przewidziane prawem postępowania, każde mające inny przedmiot i dotyczące innej kwestii istotnej dla ustalenia wysokości opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste poczynając od 1 stycznia 2007 r., a zatem brak jest jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia niedopuszczalności drogi sądowej, sprawy w toku lub sprawy prawomocnie osądzonej (art. 199 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), a tym samym nieważności postępowania z przyczyn określonych w art. 379 pkt 1 lub 2 k.p.c.

Bezprzedmiotowe są także pytania sformułowane jako zagadnienia prawne, mające za podstawę twierdzenie o niekwestionowaniu przez użytkownika wieczystego stawki opłaty rocznej, podczas gdy w tym przedmiocie z inicjatywy użytkownika toczyło się odrębne, przewidziane w art. 73 ust. 2 w zw. z art. 81 u.g.n. postępowanie, zakończone prawomocnym wyrokiem wydanym przed rozstrzygnięciem rozpoznawanej obecnie sprawy, stanowiącym prejudykat wiążący Sady na podstawie art. 365 § 1 k.p.c., który zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. miały one obowiązek uwzględnić przy wyrokowaniu.

Pozostałe pytania oraz powoływana rozbieżność w orzecznictwie sądów na tle wykładni wskazanych wyżej przepisów również nie mogą być podstawą do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż dotyczą innych sytuacji procesowych lub prawnych niż specyficzna i wyjątkowa sytuacji, do jakiej doszło w rozpoznawanej sprawie a zatem ich rozstrzygnięcie nie może mieć wpływu na rozstrzygnięcie tej sprawy. Nie mogą więc stanowić uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Biorąc wszystko to pod uwagę i nie znajdując okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]